

[62/A-10]
Eng

No. of Printed Pages 02

SARDAR PATEL UNIVERSITY
B. Sc. (SEMESTER-V) EXAMINATION
Subject: Inorganic Chemistry (US05CCHE03)

Date: 15-11-2019

Day: Friday

Time: 10.00 A.M. to 1.00 P.M.

Total Marks: 70

Q.1 Answer the following multiple choice questions.

[10]

- i. Infinite fold axis of symmetry present in which type of molecule ?
a) Linear   b) Pyramidal   c) Octahedral   d) Tetrahedral
- ii. Point group of CH_4 molecule is .....
a) O_h b) T_d c) D_{3h} d) D_{6h}
- iii. The identity element is denoted by .....
a) i b) σ c) E d) S_n
- iv. How many microstates are possible for t_{2g}^2 state ?
a) 6   b) 2   c) 12   d) 15
- v. How many bands are observed in the spectra of $[\text{V}(\text{H}_2\text{O})_6]^{3+}$?
a) 2   b) 3   c) 1   d) 4
- vi. The colouration of metal complex depends on .....
a) ligand field strength   b) metal ion   c) magnetic strength   d) number of ligand
- vii. The magnetic quantum number has originated from ..... equation.
a) θ b) γ c) Φ d) R
- viii. Which of the following values of λ does not give a well behaved wave function ?
a) Positive   b) Negative   c) Zero   d) Real
- ix. The difference of energy between reactants and products is called .....
a) reaction energy   b) activation energy   c) potential energy   d) none of these
- x. S_N1 is known as ..... mechanism.
a) association   b) dissociation   c) both (a) & (b)   d) none of these

Q.2 Short Questions(Any Ten):

[20]

- i. Define : Principal axis and symmetry element.
- ii. Identify the symmetry element and detect the point group of BCl_3 and CO_2 .
- iii. Construct the multiplication table for C_{2v} point group.
- iv. Explain the microstates of e_g^2 configuration.
- v. Mention the characteristics of transition metal ion.
- vi. Distinguish between diamagnetism and paramagnetism.
- vii. Define Vector operator.
- viii. Give the second postulate of quantum mechanics.
- ix. Explain Turn over rule.

(P.T.O.)

- x. Mention all the factors affecting the stability of complexes.
- xi. Distinguish between S_N1 and S_N2 mechanism.
- xii. What is Steric effect ?

Q.3

- a) Prove with proper example: $S_n^n = E$ for n = even number [05]
- b) Write short note on cubic point group. [05]

OR

Q.3

- a) Using suitable example, prove that C_{3v} is a non-abelian group. [05]
- b) Write short note on : (i) Reflection (ii) Improper rotation [05]

Q.4

- a) Explain : " $[V(H_2O)_6]^{3+}$ is green in colour". [05]
- b) Discuss the splitting of d-orbital in tetrahedral field. [05]

OR

Q.4

- a) State and explain John-Teller effect. [05]
- b) Calculate the LFSE of Fe^{+3} ($Z=26$) ion for high spin state in octahedral complex. Given : $\Delta_o = 13700 \text{ cm}^{-1}$; $P = 30000 \text{ cm}^{-1}$ [05]

- Q.5** Derive a three dimensional wave equation for a wave travelling in y-direction and described as $y(x,t) = f(x) \cdot \phi(t)$. Also explain Hermitian operator. [10]

OR

- Q.5** Write notes on Normalization and Orthogonality. Also discuss Fourth postulate of quantum mechanics. [10]

Q.6

- a) Discuss the factors affecting lability of complexes. [05]
- b) Discuss the base hydrolysis reaction of six coordinated Co(III) ammine complexes. [05]

OR

Q.6

- a) Discuss the Job's method for the determination of composition of a complex. [05]
- b) Discuss S_N2 mechanism in ligand substitution reaction in octahedral complex. [05]

*****X*****

②

[62/A-10]
Guj]

No. of Printed Pages 03

SARDAR PATEL UNIVERSITY
B. Sc. (SEMESTER-V) EXAMINATION
Subject: Inorganic Chemistry (US05CCHE03)

Date: 15-11-2019

Day: Friday

Time: 10.00 A.M. to 1.00 P.M.

Total Marks: 70

Q.1 નીચેના બહુવિધ પસંદગીના પ્રશ્નોનો જવાબ આપો.

[10]

- i. અનંત ફેલ્ડ સંમિતિય અક્ષ કયા પ્રકારના અણુમાં હાજર હોય છે?
a) રેખિય   b) પિરામિડલ   c) અષ્ટફલક   d) ચતુષ્ફલક
- ii. CH_4 અણુનું બિંદુ સમૂહ ..... છે.
a) O_h b) T_d c) D_{3h} d) D_{6h}
- iii. એકમ તત્વ ..... વડે દર્શાવે છે.
a) i   b) σ c) E   d) Sn
- iv. T_{2g}^2 સ્થિતિ માટે કેટલી સૂક્ષ્મસ્થિતિઓ શક્ય છે?
a) 6   b) 2   c) 12   d) 15
- v. $[V(H_2O)_6]^{+3}$ ના વર્ણપટમાં કેટલા પદ્મ જોવા મળે છે?
a) 2   b) 3   c) 1   d) 4
- vi. ધાત્વિય સંકીર્ણોનો રંગ ..... પર આધારિત છે. .
a) લિગાન્ડ ક્ષેત્રની પ્રબળતા   b) ધાતુ આયન
c) ચુંબકીય પ્રબળતા   d) લિગાન્ડની સંખ્યા
- vii. ચુંબકીય ક્વોન્ટમ આંક ..... સમીકરણમાંથી મળે છે.
a) θ b) γ c) ϕ d) R
- viii. નીચેનામાંથી λ ની કઈ કિંમત સારી વર્તણૂક ધરાવતા તરંગ વિધેય આપતું નથી?
a) ધન   b) ઋણ   c) શૂન્ય   d) વાસ્તવિક
- ix. પ્રતિક્રિયાઓ અને ઉત્પાદનો વચ્ચે ઊર્જાનો તફાવત ..... કહેવાય છે.
a) પ્રતિક્રિયા ઊર્જા   b) સક્રિયકરણ ઊર્જા   c) સંભવિત ઊર્જા   d) આમાંથી કંઈ નહીં
- x. S_N1 ..... પ્રક્રિયાવિધિ તરીકે ઓળખાય છે.
a) સંયોજન   b) વિયોજન   c) બંને (a) અને (b)   d) આમાંથી કંઈ નહીં

(P.T.O.)

Q.2 નીચેના ટૂંકા પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (કોઈપણ દસ):

[20]

- વ્યાખ્યાયિત કરો: મુખ્ય અક્ષ અને સંમિતિ તત્વ
- સંમિતિ તત્વ ઓળખો અને BCl_3 અને CO_2 ના બિંદુ સમૂહ નક્કી કરો.
- C_{2v} સમૂહ માટે ગુણાકાર કોષ્ટક રચો.
- e_g^2 સંરચનાની સૂક્ષ્મસ્થિતિઓ સમજાવો.
- સંક્રાંતિ ધાતુ આયનની લાક્ષણિકતાઓ લખો.
- પ્રતિયુંબકીય અને અનુયુંબકીય વચ્ચે તફાવત આપો.
- સદિશ કારક વ્યાખ્યાયિત કરો.
- ક્વોન્ટમ યંત્રશાસ્ત્રની બીજી પૂર્વ ધારણા આપો.
- ટર્ન ઓવર નિયમ ચર્ચો.
- સંકીર્ણની સ્થિરતાને અસર કરતા તમામ પરિબળોનો ઉલ્લેખ કરો.
- S_{N1} અને S_{N2} ક્રિયાવિધિ વચ્ચે તફાવત કરો.
- સ્ટેરિક અસર એટલે શું ?

Q.3

- યોગ્ય ઉદાહરણ વડે સાબિત કરો: $d^n = 1$; જ્યાં n : બેકી સંખ્યા
- ધન બિંદુ સમૂહ ઉપર ટૂંક નોંધ લખો.

[05]

[05]

અથવા

Q.3

- યોગ્ય ઉદાહરણનો ઉપયોગ કરી સાબિત કરો કે C_{3v} નોન-એબેલિયન સમૂહ છે.
- ટૂંક નોંધ લખો: (i) પ્રતિબિંબ (ii) અયોગ્ય પરિભ્રમણ

[05]

[05]

Q.4

- સમજાવો: " $[V(H_2O)_6]^{3+}$ નો રંગ લીલો છે".
- ચતુષ્ફલકીય ક્ષેત્રમાં d -કક્ષકોના વિભાજનની ચર્ચા કરો.

[05]

[05]

અથવા

Q.4

- જહોન-ટેલર અસર લખો અને સમજાવો.
- Fe^{3+} ($Z=26$) આયનના ગુરુ સ્પિન સ્થિતિની અષ્ટફલકીય સંકીર્ણ માટે LFSE ની ગણતરી કરો. દત્ત : $\Delta_0 = 13700 \text{ cm}^{-1}$; $P = 30000 \text{ cm}^{-1}$

[05]

[05]

Q.5 Y-દિશામાં ગતિ કરતા તરંગ માટે ત્રિ-પરિમાણીક તરંગ સમીકરણ મેળવો અને તેને $y(x, t) = f(x) \cdot \phi(t)$ સ્વરૂપે વર્ણવો. તેમજ હર્મિશીયન કારક સમજાવો. [10]

અથવા

Q.5 સમાનીકરણ અને લંબત્વ ઉપર નોંધ લખો. તેમજ ક્વોન્ટમ યંત્રશાસ્ત્રની ચતુર્થ અભિધારણાની ચર્ચા કરો. [10]

Q.6

a) સંકીર્ણોની ચંચળતાને અસર કરતા પરિબળોની ચર્ચા કરો. [05]

b) Co(III) એમાઈન સંકીર્ણોના બેઝિક જળ વિભાજનની પ્રક્રિયા ચર્ચો. [05]

અથવા

Q.6

a) સંકીર્ણનું સપ્રમાણ નક્કી કરવાની જોબની પદ્ધતિ ચર્ચો. [05]

b) અષ્ટફલકીય સંકીર્ણમાં d_{sp^2} લિગાન્ડ વિસ્થાપન ક્રિયાવિધિ ચર્ચો. [05]

